

توسعه صنعت پتروشیمی؛ سپر موثر ایران در برابر تحریم های نفتی آمریکا

صنعت پتروشیمی چندان آسان تحریم پذیر نیست و ایران در نظر دارد طی 4 سال آینده تولید محصولات پتروشیمی خود را بیش از 54 درصد افزایش دهد.

وبگاه "میدل ایست آی" در گزارشی نوشت: ایران در بحبوحه جنگ قیمتی روسیه و تحریم های نفتی آمریکا به توسعه صنعت پتروشیمی چشم دوخته است.

به گزارش مشعل نیوز: فروپاشی مذاکرات احیای برجام می تواند ایران را از توسعه صادرات نفت خام و گاز دور کرده و به سمت محصولات پالایش شده سوق دهد.

[میدل ایست آی](#) نوشت: دور جدید تحریم های آمریکا که روز پنجشنبه علیه ایران اعلام شد، در کنار صادرات نفت خام، یکی از سودآورترین

و سریع‌ترین صنایع در حال رشد ایران یعنی صادرات محصولات پتروشیمی را نیز **هدف قرار داده است.**

پُلیمرها و ترکیبات تصفیه شده نفت در همه چیز از کود و پلاستیک گرفته تا مواد شوینده لباسشویی، کاغذ و لباس یافت می‌شوند. در حالی که بسیاری از مردم ممکن است به اندازه نفت و گازی که از آن استخراج می‌شود با پتروشیمی‌ها آشنا نباشند، برای جمهوری اسلامی ایران این پتروشیمی‌ها بسیار مهم هستند.

“راشل زیمبا” کارشناس تحریم‌ها در اندیشکده “امنیت جدید آمریکا”، به میدل ایست آی گفت: (در طی سال‌های تحریم) پتروشیمی‌ها منبع اصلی درآمد و صادرات غیرنفتی ایران بوده‌اند.

ایران در ماه ژوئیه اعلام کرد که تولید پتروشیمی را طی 4 سال آینده 54 درصد افزایش خواهد داد. این صنعت در حال حاضر یک سوم صادرات غیرنفتی ایران را به خود اختصاص داده است. ایران در سال 2020 حدود 20 میلیارد دلار محصولات پتروشیمی فروخت که دو برابر ارزش صادرات نفت خام این کشور بود.

اگرچه ایران سال‌هاست که در حال توسعه بخش پتروشیمی خود بوده است، اما تاجران و تحلیلگران می‌گویند که این تلاش‌ها پس از خروج یکجانبه آمریکا از برجام تسریع شده است.

“بیژن خواجه پور” از شرکت مشاوره “ایونپا” مستقر در وین که به شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاری در ایران مشاوره می‌دهد، به میدل ایست

آی گفت: از سال 2018، صنعت پتروشیمی ایران ظرفیت های خود را به ویژه با تمرکز بر ایجاد درآمدهای صادراتی گسترش داده است.

راشل زیمبا هم معتقد است فروش پتروشیمی به دلیل اینکه به راحتی نفت خام قابل تحریم نیست، به اقتصاد در حال رشد ایران کمک می کند و در عین حال به آنها کمک می کند تا زنجیره ارزش تولیدی را بالا ببرند.

ایران در حال حاضر چهارمین دارنده ذخایر بزرگ نفت و دومین ذخایر بزرگ گاز جهان را دارد، اما شرکت های خصوصی و دولتی را از صادرات محصولات خام که تحریم آن آسان تر است به سمت صادرات محصولات با ارزش افزوده همچون پتروشیمی ها که تحریم آن سخت تر است، سوق می دهد.

تاجران و تحلیلگران می گویند پتروشیمی ها مزایای متعددی را برای ایران دارد که به دنبال مقابله با تحریم های غرب است.

“سرمد آفرینش” مدیرعامل شرکت مشاوره “آراکس” در تهران و صادرکننده محصولات پتروشیمی، به میدل ایست آی گفت: وقتی پتروشیمی دارید می توانید به راحتی گواهی مبدا را تغییر دهید. ردیابی نفت خام تصفیه نشده آسان تر است و اغلب باید به پالایشگاه های خاصی که برای فرآوری آن طراحی شده اند، فرستاده شود.

علاوه بر این، برای صادرات نفت و گاز خام، به خطوط لوله یا نفتکش برای حمل و نقل نیاز است، اما پتروشیمی ها می توانند از طریق کامیون و ریل به هر جای دنیا ارسال شوند. به دلیل تحریم های ایالات متحده که تجارت با ایران را ممنوع می کند، بسیاری از تجارت ایران توسط مرزهای زمینی انجام می شود.

“کوجن لیم” کارشناس ایران در موسسه “اس ان پی گلوبال” در این باره به میدل ایست آی گفت: “متوقف کردن صادرات کامیون های پر از محصولات پتروشیمی غیر ممکن است.

براساس داده های منتشر شده توسط سازمان گمرک ایران، بین سال های 2018 تا 2019، ایران از طریق مرز زمینی خود 1.5 میلیارد دلار محصولات پتروشیمی به عراق و حدود یک میلیارد دلار به هند و ترکیه صادر کرده است.

ایران نیز از پتروشیمی ها سود بیشتری می برد. سرآمد آفرینش در

این باره می گوید: این محصول دارای ارزش افزوده است. اگر نفت 100 دلار در هر بشکه فروخته شود، پتروشیمی ها از 800 تا 900 دلار شروع می شود.

همانند فروش نفت خام، چین بازار اصلی صادرات پتروشیمی ایران است. پکن بین سالهای 2018 و 2019 بیش از 5.6 میلیارد دلار محصولات پتروشیمی از ایران وارد کرد. در همین فاصله زمانی امارات متحده عربی، به عنوان دومین خریدار بزرگ محصولات پتروشیمی ایران، 2 میلیارد دلار وارد کرده است.

روز پنجشنبه، آمریکا پنج شرکت مستقر در چین را به اتهام دخالت در تجارت نفت و پتروشیمی با ایران تحریم کرد. شبکه ای از شرکت ها در امارات متحده عربی، هنگ کنگ و هند نیز تحریم شدند.

دولت بایدن همزمان با کم رنگ شدن چشم انداز توافق هسته ای و همچنین اعتراضات اخیر در ایران به بهانه مرگ مهسا امینی، تحریم ها علیه ایران را تشدید کرده است.

به نظر میرسد پس از وقایع 2 هفته اخیر در ایران، احتمال بازگشت فوری به توافق هسته ای کاهش یافته است. بیژن خواجه پور معتقد است: در صورت شکست مذاکرات هسته ای، استراتژی ایران کاهش آسیب پذیری صادرات خود در برابر تحریم های آمریکا با کاهش فروش نفت خام و میعانات گازی و افزایش گرایش به محصولات پتروشیمی خواهد بود.

وی گفت: صادرات محصولات پتروشیمی و دیگر فرآورده های نفتی به بازارهای همسایه در مقایسه با صادرات نفت خام و میعانات گازی به بازارهای جهانی، کار آسان تری خواهد بود.

لیم در موسسه "اس اند پی گلوبال" هم معتقد است که این اقدامات مطابق با برنامه تهران برای کاهش اتکای خود به درآمدهای نفت و گاز خواهد بود: "در پنج تا 10 سال آینده ایران، رشد تولید و صادرات محصولات پتروشیمی بسیار بیشتر از رشد صادرات نفت خام و گاز خواهد بود."

بهنام بن طالبو محقق ارشد در اندیشکده محافظه کار "دفاع از دموکراسی ها" در واشنگتن، گفت: "رشد صنعت پتروشیمی ایران نتیجه این انتظار است که تهران چه در صورت احیای برجام و چه در صورت عدم احیای آن، به دنبال توسعه صنعت پتروشیمی و تحریم ناپذیر کردن

درآمد و بازارهای صادراتی خود است.

اقتصاد ایران در حال حاضر تحت فشار است. قیمت نفت به دلیل رکود اقتصاد جهانی، نسبت به بالاترین سطح خود در اوایل سال جاری 30 درصد کاهش یافته است.

ایران همچنین پس از تحریم نفتی روسیه از سوی غرب، با عامل رقابت روسیه نیز روبرو است. پس از جنگ اوکراین رهبران ایران انتظار زیادی داشتند که با افزایش قیمت نفت و انرژی سود بیشتری عایدشان خواهد شد، اما این انتظار آنها محقق نشد بلکه برعکس روسیه نیز به دلیل تحریم از سوی غرب، بازارهای آسیای ایران را تصاحب کرد.

روسیه که به دلیل تحریم ها از فروش نفت به اروپا منع شده است، مجبور شده قیمت نفت خود را کاهش دهد و اکنون در بازارهای سنتی خود مانند چین و آسیای مرکزی با ایران رقابت می کند.